

hogy ennek ellenében a párt és szövetkezetek összes ingó és ingatlan vagyonát, a brüsszeli, genti és a többi ipari centrumok büszke „népházait“ zálogként lefoglalta és pénzügyi tevékenységük fölött ellenőrzést gyakorol. — mindezzel megvalósította a „hitelélet és kulcsiparok“ egy jelentős részének társadalmassítását.

S ezen a ponton már mutatkozik is a terv előnye: ugyanazt, amit a német és osztrák polgárság csak puccsal és fegyverrel tudott elérni, t. i. a munkásintézmények vagyonának „nacionalizálását“, a belga polgárságnak, a de Man-alkotta terv utmutatásai szerint, sikerült békésen, vér és vas nélkül, egyszerű pénzügyi operációval véghezvinni.

A Belga Munkásbank bukása tehát nem „élő cáfolat“ a de Man-i tervre, mint ahogy sokan még a baloldalon is felfogják, hanem igazolása. És egyben utmutatás arra a francia, holland, dán, magyar szociáldemokratapártok részére, melyek szintén hozzáfogtak, hogy megalkossák a maguk „munkaterveit“, hogy hogyan kell elébbemenni a fasizálódásnak és beágyazni magukat szellemi és anyagi javaikkal a fasiszta kapitalista államtestbe.

SZERGEJ JESZENIN VERSEIBŐL

Fordította: KOVALCSIK PÁL (Turócszentmárton)

EZÜSTÖS ÓRÁN

*Ezüstös órán, mikor az éj
Sötét ujára fűzi a holdat,
Vajjon a bolondos fülemüle
Szerelmesen kinek dalolhat?
Tud-e most valaki szeretni még?
Mikor minden szív kormos tűzben ég.
S bár mindannyian ifjak vagyunk
Új kapukat nyitogatunk.
Eldobáltuk a ritka szavakat,
Csak az erő nyitja a zárat.
Mit jelent a nap s a csillagmíriád?
A lázadt sokaság arany folyamát.
Mit jelent India? Tolsztoj mit ér?
Értelmük fölött átsapott a szél.
Most a kézubbonyos, ifju emberek
Magasabbak, mint a csillagos egek.*

ÁLLATOK ÉS EMBEREK

A t e h é n

*Az öregségtől fogai kihulltak.
Sok év szarvára száz rovátkát vésett.
Az ittas csordás egyre csak ütötte
A réten kint, hol csöndben legelészett.*

*Szive már csak nyugodalmat óhajt, —
S az istállóban egerek kínozzák.
Valaha rég kőcsi borja is volt,
Fehér lábu, rózsás orru jószág.*

De anyjától eltépték szegénykét,
Pusztá lett szíve és a zöldelő rét.
A fűzek alatt karókra feszítve
Lengette a szél a borja bőrét.

Jövõre már elindítják õt is
Az örök csöndbe, akárcsak a borját.
Kötelet hurkolnak vén nyakára
S a vágóhidra este elhurcolják.

Lehet, hogy akkor majd a gyõnge pára
Szarvát a földnek vetve ellenáll.
Most álma zizzenõ levelû gallyakon
És ringó mezõk fûtengerén száll.

A r ó k a

Törött lábbal vonszolta magát
És sután botlott sötét üregébe.
A szûzi havon piros gyöngysorként
Villó csikban hullott el a vére.

A dörrenés percében imbolyogva
Szemében az erdők tántorogtak.
A szél reá tört lobogó hajával
És sodrán pengõ serétek kopogtak.

Fölötte a vergõdõ sötétség
A lucskosan rõt estébe bukott.
Fejét riadtan kapta jobbra-balra.
Nyelve vérzõ sebére fagyott.

Majd sárga farka bénán lehanyatlott.
Orra, mint a halvány répa sápadt.
Rothadt levél szaga szállt a holddal.
S üregében vére ömlött, áradt...

K u t y á k

Ó kutyák, kutyák gyertek közelebb,
Bujlassátok kezembe orrotok.
Ideje volna talán, hogy a hold
Ne nyalogasson felhõt, csillagot?

Kancák tépett bendõit a felhők,
Sötétben uszó hollóseregek.
Kutyatestvérek, kutyatestvérek,
Megszomorítottak az emberek!

Ha majd az éhség üstökõmbe tép,
S a nyomoru falak közt megjelen
Elfogyasztom a fél lábamat
S a másik felét tinéktek vetem.

Nem térek az emberekhez vissza,
Inkább köztetek végezem.
Véreim kövel nem tudom megdobni,
Nem emelem testvérré a kezem.

ELHAGYTAM A SZÜLŐI HAZAT

Elhagytam a szülői házat
S a kéklő fűvű Oroszországot.
A parti nyárfák felett a három csillag
Anyám fájdalmát ébren tartja ott.

A hold aranyló békaserege
Tündöklök a tónak méla álmán.
Az ősz szálak almafavirágként
Ömlenek el jó apám szakállán.

Nekem messze, s sokat kell dalolnom,
Utam innen messze élvezet.
Halovánnyké: Oroszország, téged
Rezgő lombú nyárfák őrzének.

Ők átölelik öregedő kérged
S csökjök hulló lombodra suhan,
Oroszország sudár még és büszke
S nyugtalan akárcsak jómagam.

WERNER SOMBART, VAGY AZ ÖRDÖG SZEREPE A KÖZGAZDASÁGTANBAN: „Csak, aki az ördög hatalmában hisz, értheti meg azt, ami az utolsó másfél évszáz alatt Nyugateurópában és Amerikában történt...”

Az út, amire a sátán az embereket terelte, világosan követhető:
Az ördög egyre szélesebb körben lerombolta az emberek tulvilágba vetett hitét...

Az ördög a hiu embert istennel való hasonlatossága téveszméjénél fogva ragadta meg — eritis sicut Deus — és meggyőzte arról, hogy minden egyes elengedő ésszel rendelkezik ahhoz, hogy önkényes cselekvése révén az összesség jólétét élje föl s az emberi együttélést értelmessé tegye. A „szabadság” mámorja ez! A liberalizmus ideológiája!

Az ördög megtanította az embert egy raffinált technikára, amivel tényleg „csodákat” művelt...

... Napjaink embere nem tudott ellenállni az ördög kísértésének... A mű kezdetét vette a régi kijelentés szerint: „legyetek termékenyek és szaporodjatok” s egyszerre az európai államokban az ember száma megduplázódott, sőt megháromszorozódott: ahol 1800-ban csak 180 millió lakott, 1914-ben már 450 millió élt...

Természetesen ez az első virágzás mégis kissé mesterséges volt s magában hordta fergét: a növekedés ugyanis nem a természetes termékenység fokozásának köszönhető, hanem egy trükknek, amit a modern technika nyújtott: ez kapcsolatban az orvostudomány és a higiénia „haladásával” azt eredményezte, hogy a halálesetek száma csökkent... s a népesedésszám emelkedett, anélkül, hogy a születések száma nőtt volna, — emelkedett a természetes kiválasztás nélkül, minnek következtében a fajok megromlottak s a népek elaggottak...

És — csodálatos csodálatosság! — mindenki az egyre hosszabb élet várományosa lett. Nyugateurópa minden országában emelkedett az életkor várható határa... A kinyilatkoztatás egy része: „hogy hosszú életű légy a földön”, így beteljesedett. (Hogy azonban ez az oroszánra és a birkára egyként vonatkozik-e, azt nem kérdezték.)“ (Werner Sombart: Deutscher Sozialismus. Charlottenburg, 1934.)